

Republiken Kubas Grundlag

Inledning från Svensk-Kubanska Föreningen			3
Inledande not till Republiken Kubas Grundlag			5
Förordet i Republiken Kubas Grundlag			6
1-27 §§	Kapitel 1	Statens politiska, sociala och ekonomiska grundvalar	7
28-33 §§	Kapitel 2	Medborgarskap	10
34 §	Kapitel 3	Utlänningar	11
35-38 §§	Kapitel 4	Familjen	11
39-40 §§	Kapitel 5	Utbildning och kultur	12
41-44 §§	Kapitel 6	Jämställdhet	12
45-66 §§	Kapitel 7	Grundläggande rättigheter,skyldigheter och garantier	13
67 §	Kapitel 8	Undantagstillstånd	15
68 §	Kapitel 9	Principer för de statliga organensorganisation och verksamhet	15
69-101 §§	Kapitel 10	Folkmaktens högsta organ	15
102 §	Kapitel 11	Politisk-administrativ indelning	20
103-119 §§	Kapitel 12	Lokala folkmaktsorgan	20
120-130 §§	Kapitel 13	Domstolarna och åklagarmyndigheterna	22
131-136 §§	Kapitel 14	Valsystemet	23
137 §	Kapitel 15	Grundlagsändringar	24
Översättning av vissa termer och begrepp			25
Att läsa om Kuba / Några hemsidor			25

Är det möjligt för ett helt folk att aktivt delta i och besluta om sitt lands grundlag?
Så skedde på Kuba i mitten av 1970-talet, när folket samlades i tusentals rådslagsmöten.

Läs här vad Kubas Grundlag säger om rättvisefrågor, ägande, samhällets uppbyggnad, valsystemet, utbildning, hälsovård och medborgarnas demokratiska rättigheter.

Översättning: Svensk-Kubanska Föreningen.

I inledningen beskrivs hur grundlagen tillkom och vilka förändringar som gjorts sedan dess.

Folkmaktens Nationalförsamling är statens högsta organ. (69 §)

Kuba är indelat i 14 provinser

Inledning

Tänk dig hela det svenska folket inbegripet i ett enormt rådslag med tiotusentals engagerande möten på varenda arbetsplats, skola och universitet, militärföreläsning, i städernas alla kvarter och i byarna på landsbygden. Det var genom ett sådant rådslag Kubas grundlag blev till!

Efter revolutionens seger 1959 mot USA:s starke man diktatorn Batista som kostat kubanerna 20.000 liv, genomfördes jordreformen och alfabetiseringskampanjen. Man tog itu med att bygga ett värdigt liv med utbildning, hälsovård och kultur. Folket tog handgripligen sitt öde i egna händer. Kvinnorna som deltagit i gerillan startade Kvinnoförbundet. Småbondeförbundet startades. Fackföreningsrörelsen, med stridbara traditioner i decennier, växte till en av de viktigaste folkrörelserna. Studentförbundet betydde enormt mycket i kampen för utbildning. Kommittéerna för revolutionens försvar CDR, i varje kvarter och by, var en nödvändig del i denna folkliga energi, som också hade att försvara Kuba mot CIA-organiserade sprängattentat och terroristgrupper. Alla dessa folkrörelser var motorn i det nya samhället som växte fram, redskap för folkets delaktighet. De var en skola där alla lärde sig ta ansvar och gripa sig an utmaningarna. Till folkrörelsernas grundorganisationer sändes alla genomgripande lagförslag ut på remiss – miljonparlamentet.

Under dessa första år var det ledarna från gerillakampen i bergen och från den underjordiska kampen i städerna som folket vände sig till. Det var dessa ledare som utgjorde den revolutionära regeringen med entusiastiskt stöd av den överväldigande folkmajoriteten, och som gick i spetsen för utvecklingen av Kubas deltagande demokrati.

I början av 1970-talet inleddes arbetet med att fördjupa och institutionalisera den folkliga styrningen av landet. Ett provval grundat på revolutionens erfarenheter genomfördes i provinsen Matanzas 30 juni 1974. Det var Folkmaktens principer med personval som utvecklades.

Den 22 oktober 1974 utsågs en tjugo personer stark grundlagskommission. Efter mycket arbete och diskussioner med folkrörelserna blev kommissionen den 24 februari 1975 klar med sitt förslag till grundlag som presenterades inför den revolutionära regeringen. Efter ytterligare finslipning publicerades förslaget den 10 april 1975 i rikstidningen Granma, i tidskriften Bohemia, och trycktes upp separat för spridning till organisationerna runtom i hela landet.

Det stora rådslaget började. Alla politiska och folkrörelseorganisationer organiserade genomträngande diskussioner på hela Kuba, och dessa pågick under ett halvt år. Exempelvis hade fackföreningsrörelsen CTC 42 tusen möten med 1,6 miljoner deltagare, och Kvinnoförbundet FMC hade 48 tusen möten också med 1,6 miljoner deltagare. För att ett möte skulle räknas måste minst 75 procent av arbetarna, kvinnorna, familjerna

etc. vara närvarande. Det var ett massornas parlament. Under mötena var 5,5 miljoner deltagare helt nöjda och röstade ja till grundlagsförslaget som det var. 16.000 personer förde fram synpunkter och förslag till ändringar som hade stöd av ytterligare 600 tusen personer. De över sex miljoner som deltog på dessa möten omfattade så gott som hela Kubas vuxna befolkning.

Kubas Kommunistiska Parti, som var sammansvetsningen av de rörelser och organisationer som genomfört revolutionen 1959, tillstyrkte på sin kongress i december 1975 etableringen av Folkmakten enligt grundlagsförslaget och att förslaget skulle ut på folkomröstning. Förslaget innebar att kommunistpartiet inte kan framtvunga något beslut i Folkmaktsorganen vars valda ledamöter är redovisningskyldiga inför sina väljare. Partiets roll i samhället är att genom sina argument och medlemmarnas exempel vinna gehör för synsätt och förslag som gagnar försvaret av revolutionen och dess socialistiska ideal.

Den 15 februari 1976 ägde folkomröstningen om grundlagsförslaget rum. Alla fyllda 16 år hade rösträtt. Valdeltagandet var 98 procent. 97,7 procent röstade för förslaget. En procent röstade mot. Övriga 1,3 procent röster var blankröster eller underkända valsedlar. Den 24 februari 1976 trädde Kubas socialistiska grundlag i kraft. Det är svårt att hitta något annat folk som så ingående involverat sig i sin grundlags tillblivelse och så enhälligt som det kubanska bekräftat sin uppslutning genom en folkomröstning.

I förordet knyter Kubas grundlag an till det kubanska folkets kamp, från slavupproren till gerillakriget, som gav revolutionssegern 1959. I första kapitlet fastställs detaljerat den socialistiska statens politiska, sociala och ekonomiska grundvalar. Där behandlas t.ex. frågan om äganderätt. Sedan följer kapitel om bl.a. medborgarskap, familjen, utbildning och kultur, jämställdhet samt grundläggande rättigheter, skyldigheter och garantier. Hälften av grundlagstexten ägnas åt det demokratiska styrelseskickets institutioner – Folkmaktsorganen, och åt rättsskipningen – Domstolar och Åklagarämbete. Det stadfästes att Kubas domare är oberoende och är skyldiga att lyda lagen och ingen annan.

Den 5 juli 1976 fattade den revolutionära regeringen beslut om en ny administrativ geografisk indelning av landet med 14 provinser istället för 6, för att möjliggöra ett decentraliserat samhälle och inrättande av effektiva folkmaktsorgan i hela landet. Antalet kommuner utökades från 126 till 169.

Den 7 juli fattades beslut om en vallag som, baserad på den nya grundlagen och erfarenheterna från provvalet i Matanzas, preciserade hur personvalen till kommunförsamlingarna skulle gå till. Valen är fria och hemliga och rösträttsåldern 16 år. Genom ett indirekt val bland sig själva väljer ledamöterna i kommunförsamlingarna ledamöter till respektive provinsförsamling och till Nationalförsamlingen, Kubas parlament.

Den 10 oktober 1976 ägde de första valen rum till

Folkmakten i kommunerna. Det var stor entusiasm och valdeltagandet var mycket högt 95,2 procent. Valen föregicks av nomineringsmöten i landets alla 10.725 valkretsar. I valet hade man i varje valkrets att välja var sin kandidat till kommunförsamlingen av de upp till åtta som utsetts till kandidater. Om ingen av kandidaterna fick mer än hälften av rösterna, måste man göra om valet mellan de två som fick mest. På så sätt vet man med säkerhet att alla valda har minst hälften av väljarna bakom sig. Valet behövde göras om i 2.837 valkretsar. I början av november valde kommunförsamlingarna i ett indirekt val sina ledamöter till Nationalförsamlingen och provinsförsamlingarna. Den nyvalda Nationalförsamlingen samlades för första gången 2 december 1976. Antalet ledamöter var 481, som idag vuxit till 609 i takt med befolkningsökningen från 9,5 miljoner till 11,2. Andelen kvinnor 1976 var 22,2 procent, en siffra som ökat till 36 procent år 2004.

Sovjetunionens sammanbrott innebar dels att Kuba plötsligt förlorade 80 procent av sin handel och dels att USA och fientliga borgerliga krafter i Europa trodde sig kunna ge det socialistiska Kuba dödsstöten. Men det kubanska folket med Fidel Castro i spetsen antog utmaningen "Vi ska motstå, kämpa och vinna!"

I det nya läget behövdes en översyn av grundlagen. Kubas kommunistiska parti antog, på sin fjärde kongress 10-14 oktober 1991, resolutioner med analyser och förslag som skulle erfordra ändringar i Kubas grundlag och andra lagar. Den ena resolutionen gällde Folkmakten och effektiviseringen och fördjupningen av Kubas deltagande demokrati. Den andra gällde landets ekonomi och betonade försvaret av uppnådda landvinningar inom välfärden, utveckling av självförsörjningen, satsning på turistindustri och samarbete med utländska företag i utvalda samriskprojekt. En tredje resolution pekade på hotet från det imperialistiska USA mot andra länders suveränitet, nu då motvikten Sovjetunionen ej fanns kvar. Man sa att all erfarenhet visade att det skulle vara katastrofalt att göra minsta eftergift för imperialisterna. Resolutionerna diskuterades på hela Kuba.

Kubas parlament Nationalförsamlingen beslöt den 12 juli 1992 att göra ändringar i grundlagen. Följande är de viktigaste:

- Folkmakten: Valberedningen av förslag till kandidater till Nationalförsamlingen och provinsförsamlingarna ska göras genom stora rådslag i hela samhället och med deltagande av folkrörelserna. Kommunförsamlingarna diskuterar förslagen och beslutar (indirekt val) men därefter underställs kandidaterna folket genom ett val. Kommundelsnämnder (Consejos Populares) införs som ett mellanled mellan kommunförsamlingen och väljarna.

- Ekonomin: Sådana utländska investeringar tillåts som bedöms gynna landets ekonomiska och sociala utveckling och inte påverkar den socialistiska grundvalen.
- Jämställdheten mellan könen förtydligas och förstärks. Se kapitel 6.
- Det slås fast att staten är neutral i trosfrågor. Rätten till religionsfrihet förtydligas och förstärks. Se 8 §, 42 § och 55 §.
- Resolutionskrav införs från FN-konferensen i Rio de Janeiro juni 1992 om miljö och hållbar utveckling. Se 27 §. Kuba är den första nationen som tar in dessa krav i sin grundlag.
- Kubas nationalhjälte frihetskämpen José Martí's tänkande speglas i grundlagstexten på flera ställen. Efter 11 september 2001 agerade George W. Bush och hans regering allt mer hotfullt mot Kuba. Den 20 maj 2002 höll Bush tal i Washington, den 21 maj för den exilkubanska extremhögern i Miami och den 1 juni på militärskolan West Point. Bush hävdade USA:s överhöghet över Kuba, som han förtalade och utmålade som en terroriststat. I West Point lanserade Bush doktrinen "preemptive strikes" förebyggande anfall, dvs. en krigsförklaring mot Kuba och andra suveräna stater.

Kubas folk reagerade mot dessa hot från Bush-regeringen. Den 10 juni initierade Kubas åtta största folkrörelser en hemställan till Nationalförsamlingen att i grundlagen införa ett tillägg som deklarerar att Kubas suveränitet och samhällssystem såsom det är beskrivet i grundlagen är orubbliga. 800 demonstrationer och 2.230 massmöten ordnades runt hela landet. Sammanlagt över 9 miljoner kubaner protesterade mot USA-regeringens hot. Detta var den största demonstrationen i Kubas historia. En folkomröstning organiserades 15-17 juni. 8.198.237 medborgare undertecknade folkrörelsernas initiativ för ett tillägg till grundlagen. I en extra inkallad session av Nationalförsamlingen den 26 juni 2002 röstade ledamöterna enhälligt att hörsamma folkets krav och införa tilläggen i grundlagen. Se 3 §, den sista meningen i 11 § samt de tre sista nytilkomna meningarna i 137 §.

Det är det kubanska folket och dess historia som har skapat Republiken Kubas Grundlag. Det är det kubanska folket som varje dag ger den ett levande innehåll.

Svensk-Kubanska Föreningen i september 2005

INLEDANDE NOT TILL REPUBLIKEN KUBAS GRUNDLAG

Under 1975 lades ett förslag till Republikens Grundlag fram för offentlig debatt, där mer än 6 miljoner människor deltog. De förslag som blev resultatet av denna debatt ledde till förändringar i 60 av de föreslagna paragraferna.

Den 15 februari 1976 godkändes det bearbetade grundlagsförslaget genom en folkomröstning, i vilken 98 procent av väljarna röstade, och 97,7 procent röstade för förslaget. Godkännandet skedde således genom fria, direkta och hemliga röster från en överväldigande majoritet av väljarna.

Den 24 februari 1976 antogs denna Grundlag vid en högtidlig officiell ceremoni.

Den 26 juni 1978 beslöt Folkmaktens Nationalförsamling om en ändring i paragraf 10 a (nu 11a) i Grundlagen. Denna ändring bestod i att namnet på ön "Isla de Pinos" ändrades till "Isla de Juventud" (Ungdomsön).

Den 12 juli 1992 godkände Folkmaktens Nationalförsamling, vid ett möte sammankallat i detta syfte, en grundlagsreform som utformats för att förverkliga rekommendationer från Kubas Kommunistiska Partis fjärde kongress.

Dessa rekommendationer byggde på en offentlig, öppen, öppenhärtig och lugn debatt med folket kring ett dokument utgivet av kongressen. Dokumentet handlade om de statliga organens verksamhet, och talade för behovet av att förändra de demokratiska institutionerna så att de skulle representera folket ännu bättre. Resultatet blev att det beslöts att se över myndigheters uppbyggnad, maktbefogenheter och sätt att styra. Regeringens roll på provins- och kommunal nivå behövde förändras, och nya metoder behövde införas

för att välja deputerade till Nationalförsamlingen och delegater till provinsförsamlingarna. Även andra frågor av vikt rörande landets institutioner behandlades.

Grundlagen ändrades vidare i syftet att stärka och utöka ett stort antal grundläggande fri- och rättigheter, inklusive de civila och politiska rättigheterna för både kubaner och utlänningar.

På ett extra ordinarie möte den 10 juni 2002 med de nationella ledningarna för de olika massorganisationerna skedde startskottet för det som utvecklades till en folkomröstningsprocess utan motstycke. Två dagar senare deltog över nio miljoner människor i demonstrationer och marscher över hela nationen. Det kulminerade i det offentliga frivilliga upproppet, under de tre dagarna, 15, 16 och 17 juni, då totalt 8.198.237 väljare med sina namn ställde sig bakom ett dokument som bekräftar Grundlagens socialistiska innehåll.

Detta var det kubanska folkets svar på kränkande och interventionistiska uttalanden från USA:s president. Folket begärde av Folkmaktens Nationalförsamling att ett tillägg till Grundlagen skulle göras, så att det uttryckligen fastslås att socialismen, och det revolutionära politiska och sociala system som den proklamerar, är oåterkalleliga.

Dessutom krävdes att det i Grundlagen måste stå att ekonomiska, diplomatiska och politiska relationer med andra stater inte får förhandlas under aggression, hot eller tvång från en främmande makt.

Under Nationalförsamlingens extra ordinarie session den 26 juni 2002, sammankallad för detta syfte, antog Församlingen enhälligt denna resolution (Nr V-74), och godkände därmed grundlagsreformen.

Folkmaktens Nationalförsamlings konstitutions- och lagutskott

REPUBLIKEN KUBAS GRUNDLAG

FÖRORD

VI, KUBANSKA MEDBORGARE,

arvtagare och fullföljare av det skapande arbete, och de traditioner av stridbarhet, fasthet, hjältemod och uppoffring som våra förfäder grundlagt;

urinvånarna, som föredrog utplåning framför underkastelse,

slavarna som gjorde uppror mot sina herrar,

de som väckte det nationella medvetandet och

kubanernas kärlek till fosterlandet och friheten,

de fosterlandsälskare, som 1868 inledde krigen för oberoende mot den spanska kolonialismen, och de som i den slutliga insatsen 1895 förde dem mot seger 1898, den seger som de berövades genom USA-imperialismens militära ingripande och ockupation,

arbetarna, bönderna, studenterna och de intellektuella, som kämpade under mer än femtio år mot det imperialistiska herraväldet, den politiska korruptionen, avsaknaden av rättigheter och friheter för folket, arbetslösheten och utsugningen, som kapitalisterna och jordägarna tvingat på dem.

de, som byggde upp, deltog i och utvecklade de första arbetar- och bondeorganisationerna och grundade de första marxistiska och marxist-leninistiska rörelserna,

deltagarna i förtruppen av den generation som föddes hundra år efter Martí, och som inspirerade av hans lära ledde oss fram till folkets revolutionära seger i januari 1959.

de som med livet som insats försvarade Revolutionen och bidrog till dess slutliga befästande,

de som i stort antal genomfört hjältemodiga internationella uppdrag,

LEDDA

av José Martí's ideologi och av Marx, Engels och Lenins politiska och sociala idéer,

MED STÖD

i den proletära internationalismen, i den broderliga vänskapen, hjälpen, samarbetet och solidariteten från världens folk, särskilt folken i Latinamerika och Karibien,

BESLUTNA

att föra vidare Moncadas och Granmas, Sierra Maestras och Giróns segerrika Revolution ledd av Fidel Castro, som stödd på de revolutionära krafternas och folkets mest helgjutna enhet, erövrade det fullständiga nationella oberoendet, upprättade den revolutionära makten, genomförde de demokratiska omvandlingarna, inledde uppbygget av socialismen och med det Kommunistiska Partiet i spetsen fullbordar detta med slutmålet att bygga det kommunistiska samhället,

MEDVETNA

om att alla system som grundar sig på människans utsugning av människan förödmjukar de utsugna och berövar utsugarna deras mänsklighet,

om att bara under socialismen och kommunismen, när människan har befriats från alla former av utsugning, från slaveriet, från livegenskapen och från kapitalismen, uppnås människans fulla värdighet, och om att vår revolution lyft fosterlandets och kubanernas värdighet till ett högre plan,

FÖRKLARAR

att det är vår vilja att Republikens Grundlag som motto har José Martí's till slut förverkligade djupa önskan:

"Jag önskar att vår Republiks Grundlag ska vara kubanernas hyllning till människans fulla värdighet"

ANTAR

genom vår fria röst i folkomröstning följande:

GRUNDLAG

Kapitel I

Statens politiska, sociala och ekonomiska grundvalar

1 §

Kuba är en socialistisk stat av arbetare, självständig och suverän, organiserad av alla och till allas bästa, som en demokratisk enhetsrepublik för åtnjutande av politisk frihet, social rättvisa, individuellt och kollektivt välstånd och mänsklig solidaritet.

2 §

Den kubanska statens namn är Republiken Kuba, dess officiella språk är spanska och dess huvudstad är staden Havanna.

3 §

I Republiken Kuba är folket självständigt, och från folket utgår all makt i staten. Denna makt utövas direkt, eller genom Folkmaktens församlingar och andra statsorgan som utgår från dessa, i den form och efter de normer som fastställs i grundlagen och lagarna. Alla medborgare har rätt att kämpa på alla sätt, inklusive med väpnad kamp när det inte finns någon annan möjlighet, mot var och en som försöker störta den politiska, sociala och ekonomiska ordning som denna grundlag har upprättat.

Socialismen och det revolutionära politiska sociala systemet som är utstakade i Kubas grundlag har visat sin duglighet under många år av hjältemodigt motstånd mot all slags aggression och ekonomisk krigföring från den ena regeringen efter den andra i det mäktigaste imperialistiska landet som någonsin existerat. Genom att denna socialism och detta sociala system visat sin förmåga att utveckla landet och skapa ett helt nytt och rättvist samhälle, är de oåterkalleliga. Kuba kommer aldrig någonsin att återvända till kapitalismen.

4 §

De nationella symbolerna är de som varit ledstjärna under mer än hundra år av kubansk kamp för oberoende, folkets rättigheter och sociala framsteg:

- den enstjärniga fanan
- Bayamohymnen
- skölden med kungspalmen.

5 §

Kubas Kommunistiska Parti, lett av José Martí's idéer och marxismen-leninismen, är den kubanska nationens organiserade förtrupp. Partiet är samhällets och statens främsta ledande kraft. Partiet organiserar och vägleder de gemensamma ansträngningarna för att uppnå de

ädlare målen att bygga socialismen och gå vidare mot det kommunistiska samhället.

6 §

Ungkommunistförbundet är den kubanska ungdomens organiserade förtrupp. Staten erkänner och uppmuntrar Ungkommunistförbundet i dess viktigaste uppgift, som är att arbeta för ungdomens aktiva delaktighet i arbetet med det socialistiska uppbygget och i att förbereda ungdomarna väl för att bli medvetna medborgare, som för varje dag kan ta på sig allt större ansvar till gagn för vårt samhälle.

7 §

Den kubanska socialistiska staten erkänner och uppmuntrar samhälls- och massorganisationerna. Dessa organisationer har uppstått under vårt folks historiska kamp. Inom sig grupperar de olika befolkningssektorer, företräder deras särskilda intressen och inlemmar dem i uppgiften att bygga, befästa och försvara vårt socialistiska samhälle.

8 §

Staten erkänner, respekterar och garanterar religionsfriheten.

I Republiken Kuba är de religiösa institutionerna skilda från staten.

De olika trossamfundet och religionerna åtnjuter samma anseende.

9 §

Staten

a) förverkligar det arbetande folkets vilja och:

- leder nationens ansträngningar i det socialistiska uppbygget,
- upprätthåller och försvarar fosterlandets ocränkbarhet och suveränitet,
- garanterar människans fullkomliga frihet och värdighet, att hon tillförsäkras sina rättigheter, utför och uppfyller sina skyldigheter samt att hon allsidigt kan utveckla sin personlighet,
- befäster den ideologi och de normer för samlevnad och uppförande som tillkommer ett samhälle fritt från människans utsugning av människan,
- skyddar folkets skapande arbete och den socialistiska nationens egendom och rikedom,
- styr planmässigt den nationella ekonomin,
- säkrar landets framsteg inom utbildningen, vetenskapen, tekniken och kulturen,

b) garanterar, som folkets makt i folkets tjänst:

- att ingen arbetsför man eller kvinna ska sakna möjligheter att få ett arbete, genom vilket han eller hon kan bidra till samhällets mål och tillfredsställa sina egna behov,

- att ingen arbetsoförmögen person ska sakna medel för ett värdigt uppehälle,
  - att ingen sjuk ska sakna hälsovård,
  - att inget barn ska sakna skola, mat och kläder,
  - att ingen ungdom ska sakna studiemöjligheter,
  - att ingen person ska sakna tillgång till studier, kultur och idrott,
- c) arbetar för att ingen familj ska sakna en bekväm bostad.

10 §

Alla statens organ, dess ledare, tjänstemän och anställda verkar inom ramen för sina respektive behörighetsområden och är skyldiga att strikt rätta sig efter den socialistiska lagen och ge akt på att den respekteras i hela samhällslivet.

11 §

Staten utövar sin överhöghet:

- a) över hela det nationella territoriet, sammansatt av ön Kuba, Ungdomsön och övriga tillhörande öar, vattendragen och territorialvattnet, i den utsträckning som lagen fastställer, samt luftrummen över dessa,
- b) över landets miljö och naturtillgångar,
- c) över levande och döda naturtillgångar, i havet, på havsbotten och under havsbotten i de vatten som utgör Republikens maritima ekonomiska zon i den utsträckning som fastställs i lag och i enlighet med internationell praxis.

Republiken Kuba förkastar och betraktar som olagliga och obefintliga de avtal, pakter och koncessioner, som överenskommit under ojämlika villkor eller som bortser från eller begränsar Republikens överhöghet över någon del av det nationella territoriet.

Förhandlingar som rör ekonomiska, diplomatiska eller politiska relationer med andra stater skall aldrig ske under aggression, hot eller tvång från någon utländsk makt.

12 §

Republiken Kuba ansluter sig till de anti-imperialistiska och internationalistiska principerna, och:

- a) fastslår sin strävan efter en värdig fred, som är äkta och gäller för alla stater, stora och små, svaga och mäktiga, en fred baserad på respekten för folkens självständighet, suveränitet och rätt till självbestämmande,
- b) baserar sina internationella relationer på principerna om lika rätt för alla, folkens fria rätt till självbestämmande, territoriell integritet, staternas självständighet och internationellt samarbete till ömsesidig nytta och intresse, fredlig lösning på konflikter i kraft av jämställdhet och respekt, och övriga

principer som proklamerats i Förenta Nationernas deklaration och i andra internationella avtal till vilka Kuba kan komma att ansluta sig,

- c) bekräftar sin vilja till integration och samarbete med länderna i Latinamerika och Karibien. Vår gemensamma identitet och den historiska nödvändigheten att tillsammans utvecklas mot ekonomisk och politisk integration för att uppnå verklig självständighet kommer att göra det möjligt för oss att uppnå vår berättigade plats i världen,
- d) är en förkämpe för enheten mellan alla länder i tredje världen mot den imperialistiska och nykoloniala politiken som söker begränsa och underordna våra folks suveränitet och förvärpa de ekonomiska villkoren av utsugning och förtryck i utvecklingsländerna,
- e) fördömer imperialismen som alla fascistiska, kolonialistiska, nykolonialistiska och rasistiska ytt-ringars drivkraft och stöd, som den främsta kraften bakom angrepp och krig och som folkens värsta fiende,
- f) fördömer den direkta eller indirekta inblandningen i staternas inre eller yttre angelägenheter, vilken stat det än må gälla, och fördömer därigenom väpnat angrepp och ekonomisk blockad, liksom varje annan form av ekonomiskt och politiskt tvång, fysiskt våld mot personer som bor i andra länder, eller andra slag av inblandning eller hot mot nationernas integritet eller mot nationernas politiska, ekonomiska och sociala liv,
- g) avvisar kränkningar i varje stats omistliga och suveräna rätt att reglera sin användning av och vinster från telekommunikationerna (dvs telefoni, radio, TV m.m., ö.a.) i sitt territorium i enlighet med universell praxis och de internationella avtal som staten har undertecknat,
- h) betraktar angrepps- och erövringskrig som internationella brott, erkänner de nationella befrielsekrigens rättmätighet, liksom rättmätigheten till väpnat motstånd mot angrepp och erövring, och ser det som sin internationalistiska plikt att solidarisera sig med den angripne och de folk som kämpar för sin befrielse och sitt självbestämmande,
- i) grundar sina relationer med länder som bygger socialismen på broderlig vänskap, ömsesidigt samarbete och hjälp, med utgångspunkt från de gemensamma målen att bygga det nya samhället,
- j) upprätthåller vänskapliga relationer med de länder som – även om de har andra politiska, sociala eller ekonomiska system – respekterar vår självständighet, iaktar normerna för staternas samlevnad, ansluter sig till principerna om ömsesidig nytta och intar denna hållning till vårt land.

13 §

Republiken Kuba ger asyl åt dem som förföljs för sina ideal, eller för sin kamp för demokratiska rättigheter, mot imperialismen, fascismen, kolonialismen och nykolonialismen, mot diskriminering och rasism, för nationell befrielse, för arbetarnas, böndernas och de studerandes rättigheter och krav, för sina framstegsvänliga politiska, vetenskapliga, konstnärliga och litterära verksamheter, för socialismen och för freden.

14 §

I Republiken Kuba råder ett ekonomiskt system grundat på hela folkets socialistiska äganderätt över de viktigaste produktionsmedlen, och på att människans utslagning av människan avskaffats.

Dessutom råder principen för socialistisk fördelning *av var och en efter förmåga, åt var och en efter arbete*. Lagen upprätthåller regler som säkrar att denna princip efterlevs.

15 §

Följande är hela folkets socialistiska statsegendom:

- a) den mark som inte tillhör småbönderna eller deras kooperativ, undergrunden, gruvorna, de levande såväl som de icke levande naturtillgångarna inom Republikens maritima ekonomiska zon, skogarna, vattendragen och kommunikationslederna,
- b) sockerbruken, fabrikerna, de viktigaste transportmedlen och alla de företag, banker och anläggningar som har nationaliserats och exproprierats från imperialisterna, storgodsägarna och borgarna, liksom folkets fabriker, ekonomiska, sociala, kulturella och idrottsliga företag och anläggningar som byggts, underhållits eller anskaffats av staten, och de som i framtiden kommer att byggas, underhållas eller anskaffas av staten.

Dessa tillgångar kan inte övergå till att vara enskilda fysiska eller juridiska personers egendom. Undantag gäller för de speciella fall, där det delvisa eller totala överförandet av något ekonomiskt objekt genomförs för landets utveckling. Överförandet får inte påverka statens politiska, sociala och ekonomiska grundvalar. Överförandet skall godkännas av Ministerrådet eller dess verkställande utskott.

Överförandet av andra äganderättigheter till dessa tillgångar, till statliga företag och andra enheter som bemyndigats att uppfylla detta mål, anges i lag.

16 §

Staten organiserar, leder och övervakar den nationella ekonomiska verksamheten i enlighet med en plan som garanterar landets utvecklingsprogram. Målet är att stärka det socialistiska systemet, att allt bättre tillfredsställa samhällets och medborgarnas materiella och kulturella behov, att främja människans utveckling och värdighet och landets framsteg och säkerhet.

Arbetarna från alla delar av ekonomin och från de andra sektorerna av det sociala livet deltar aktivt och

medvetet i utarbetandet och utövandet av programmen för produktion och utveckling.

17 §

Staten förvaltar direkt de tillgångar som utgör hela folkets socialistiska egendom. Staten kan även skapa eller organisera företag och ekonomiska enheter för att förvalta dessa tillgångar. Strukturen, egenskaperna och uppgifterna hos de statliga företagen och ekonomiska enheterna för produktion av varor och tjänster, liksom förhållandena dem emellan, regleras i lag.

Dessa företag och ekonomiska enheter fullgör sina skyldigheter endast genom sina finansiella tillgångar och inom de gränser som föreskrivs i lag. Staten ansvarar inte för skulder som företag, ekonomiska enheter eller andra juridiska personer ådragit sig, och dessa ansvarar inte heller för skulder som staten ådragit sig.

18 §

Staten styr och kontrollerar utrikeshandeln.

I lag avgörs vilka statliga institutioner och myndigheter, som har behörighet att:

- skapa företag med ansvar att sköta utrikeshandeln,
- skapa riktlinjer och regler för export- och importtransaktioner,
- avgöra vilka personer eller juridiska personer som har rättslig myndighet att genomföra dessa import- och exporttransaktioner, och att underteckna handelsavtal.

19 §

Staten erkänner småböndernas lagliga äganderätt till sina jordar och annan lös och fast personlig egendom som behövs för att bruka jorden, enligt vad som fastställs i lag.

Småbönderna har rätt att gå samman i jordbrukskooperativ, förutsatt att tillstånd ges från vederbörligt statsorgan och att övriga formaliteter är uppfyllda. Bönderna har också rätt att sälja sin jord, byta den eller överlåta den i annat namn till staten eller jordbrukskooperativ eller till andra småbönder, i de fall, på de sätt och under de villkor som föreskrivs i lag, utan prejudikat i förhållande till statens förköpsrätt till skäligt pris.

Utarrendering för pengar eller del i skörden, lån med jorden som säkerhet, eller annat som innebär pålagor eller avträdande av småböndernas äganderätt till sin jord är förbjuden.

Staten stöder småböndernas individuella produktion som bidrar till nationalekonomin.

20 §

Småbönder har rätt att organisera sig i den form och under de villkor som föreskrivs i lag, både för att bruka jorden och för att erhålla statliga krediter och tjänster.

Organiserandet av jordbrukskooperativ bemyndigas i de fall och i den form, som fastställs i lag. Den kooperativa egendomen erkänns av staten och utgör en

avancerad och effektiv form av socialistisk produktion.

Jordbrukskooperativen administrerar, äger, använder och förfogar över sin egendom såsom föreskrivs i lag och regelverk.

Kooperativens jordar kan inte tas i beslag eller beskattas. Ägandet av jorden kan överföras till andra kooperativ eller till staten i enlighet med de villkor och enligt den ordning som fastställs i lag.

Staten ger allt tänkbart stöd till denna form av jordbruksproduktion.

21 §

Staten garanterar personlig äganderätt till inkomster och sparmedel från eget arbete, till bostad, som innehas med vederbörlig besittningsrätt, och till övriga tillgångar och föremål som tjänar att tillgodose personliga, materiella och kulturella behov.

På samma sätt garanteras äganderätten till personliga eller familjeägda arbetsredskap och tillgångar som ej utnyttjas för att utsuga andras arbete.

Lagen fastställer i vilken utsträckning personlig egendom kan tas i beslag.

22 §

Staten erkänner de politiska organisationernas, samt samhälls- och massorganisationernas äganderätt till tillgångar avsedda för att uppnå organisationernas mål.

23 §

Staten erkänner samriskföretags, företags och ekonomiska sammanslutningars egendom, som skapats enligt lag.

Dessa enheters brukande och avyttring av egendom regleras genom föreskrifter i lag och genom avtal, såväl som genom enheternas stadgar och regler.

24 §

Staten erkänner arvsrätten till bostad och andra tillgångar som är personlig egendom.

Jord och andra tillgångar som har anknytning till produktionen, och som ägs av småbönder, kan ärvas, men kan bara utlottas till de arvingar som brukar jorden, med undantag för de fall och enligt den ordning som fastläggs i lag.

Vad gäller egendom i kooperativ fastställs arvsvillkoren i lag.

25 §

Expropriation av tillgångar bemyndigas mot skälig ersättning, om anledningen är offentlig nytta eller samhällsintresse.

I lag fastställs tillvägagångssättet för expropriation och grunderna för att avgöra nyttan och behovet, liksom formerna för ersättning med hänsyn till den enskildes intressen och ekonomiska sociala behov.

26 §

Varje person, som av statliga tjänstemän eller ombud under tjänsteutövning otillbörligt tillfogas skada eller förlust, har rätt att kräva och erhålla motsvarande

upprättelse eller skadestånd på det sätt som fastställs i lag.

27 §

Staten skyddar landets miljö och naturresurser. Staten erkänner det nära band dessa resurser har med den hållbara ekonomiska och sociala utvecklingen för att förbättra människans livsvillkor, och trygga överlevnaden, välbefinnandet och säkerheten hos nuvarande och framtida generationer. Det åvilar behöriga organ att följa denna politik.

Det är medborgarnas plikt att bidra till att skydda vatten, luft, jord, flora, fauna och hela naturens rikedom.

Kapitel 2 Medborgarskap

28 §

Kubanskt medborgarskap förvärvas genom födsel eller naturalisation.

29 §

Kubanska medborgare av födsel är:

- a) inom landet födda, med undantag för barn till utlänningar som tjänstgör för sin regering eller internationella organ. Lagen fastställer de villkor och formaliteter som skall gälla för barn till utlänningar som inte bor permanent i landet,
- b) de personer som är födda utomlands och har kubansk far eller mor som utför officiellt uppdrag utomlands,
- c) de personer som är födda utomlands och har kubansk far eller mor som har uppfyllt de formaliteter som fastställs i lag,
- d) de personer som är födda utomlands och har kubansk far eller mor som har förlorat sitt kubanska medborgarskap, under förutsättning att framställning om personens medborgarskap gjorts på det sätt som fastställs i lag,
- e) de utlänningar som på grund av utomordentliga meriter vunna under kampen för Kubas befrielse förklarats som kubanska medborgare av födsel.

30 §

Kubanska medborgare genom naturalisation är:

- a) de utlänningar som söker medborgarskap enligt vad som fastställs i lag,
- b) de personer som har tjänat den väpnade kampen mot det tyranni som störtades den första januari 1959. Detta under förutsättning att de gör anspråk på detta på det sätt som fastställs i lag,

- c) de personer som godtyckligt blivit fråntagna sitt ursprungliga medborgarskap och som genom Statsrådets uttryckliga beslut tillerkänns kubanskt medborgarskap.

31 §

Varken äktenskapet eller dess upplösande påverkar makarnas eller barnens medborgarskap.

32 §

En kuban kan inte fråntas sitt medborgarskap, med undantag för när detta har legala orsaker. En kuban kan heller inte berövas rätten att byta medborgarskap.

Dubbelt medborgarskap erkänns inte. Därför förloras det kubanska medborgarskapet när ett utländskt medborgarskap förvärvas.

Lagen fastställer vilka myndigheter som kan besluta om förlust av medborgarskap och vilken procedur som skall följas i sådana fall.

Kapitel 3

Utlänningar

33 §

Det kubanska medborgarskapet kan återvinnas i de fall och på det sätt som föreskrivs i lag.

34 §

Utlänningar som är bosatta inom Republikens territorium är jämställda med kubanerna i:

- beskydd för person och egendom,
- åtnjutande av de rättigheter och fullgörande av de skyldigheter som erkänns i grundlagen, under de villkor och begränsningar som lagen preciserar,
- förpliktelse att följa grundlagen och lagarna,
- förpliktelse att bidra till de offentliga utgifterna i den form och omfattning som lagen fastställer,
- underkastelse under Republikens domstolars och myndigheters jurisdiktion och beslut.

Lagen fastställer vid vilka tillfällen och i vilka former utlänningar kan utvisas från det nationella territoriet, och vilka myndigheter som har bemyndigande att göra detta.

Kapitel 4

Familjen

35 §

Staten skyddar familjen, moderskapet och äktenskapet.

Staten erkänner familjen som samhällets viktigaste enhet och tilldelar den viktigt ansvar och viktiga uppgifter i utbildningen och fostran av de nya generationerna.

36 §

Äktenskapet är den frivilliga föreningen mellan en man och en kvinna, med laglig rätt att ingå äktenskap, för att leva tillsammans. Det grundar sig på makarnas absoluta jämställdhet i rättigheter och skyldigheter. De måste gemensamt bidra till hemmets skötsel och barnens allsidiga fostran på sådant sätt att detta kan förenas med bådas samhälleliga verksamheter.

I lag regleras äktenskapets ingående, erkännande och upplösning och de rättigheter och skyldigheter som detta medför.

37 §

Alla barn har samma rättigheter oavsett om de fötts inom eller utom äktenskapet.

Varje särbehandling med hänsyn till börd upphävs.

Varken vid barnets registrering eller vid någon annan dokumentering som hänvisar till födseln, anges någon uppgift som särskiljer barnets börd eller som anger föräldrarnas civila status.

Staten bestämmer faderskapet genom tillbörligt rättsligt tillvägagångssätt.

38 §

Föräldrarna har skyldighet att förse sina barn med mat, och att bistå dem i försvaret av deras rättmätiga intressen och i förverkligandet av deras berättigade önskemål. Föräldrarna skall aktivt bidra till barnens allsidiga utbildning och fostran till nyttiga medborgare som är väl förberedda för livet i det socialistiska samhället.

Barnen är i sin tur skyldiga att högakta och hjälpa sina föräldrar.

Kapitel 5

Utbildning och kultur

39 §

Staten vägleder, understödjer och främjar utbildningen, kulturen och vetenskapen i alla dess former.

Statens utbildnings- och kulturpolitik leds av följande grundsatsar:

- a) Staten grundar sin utbildnings- och kulturpolitik på de framsteg som gjorts inom vetenskap och teknologi, på Marx' och Martí's ideologi och på den kubanska och den universella progressiva pedagogiska traditionen.
- b) Utbildningen är en uppgift för staten, och den är gratis. Utbildningen bygger på vetenskapens bidrag och slutsatser, och på det nära sambandet mellan studierna och livet, arbetet och produktionen.

Staten står för ett omfattande stipendiesystem för eleverna, och tillhandahåller en mångfald av möjligheter till studier för arbetarna med målet att de ska uppnå högsta möjliga nivå i kunskaper och färdigheter.

I lagen preciseras det nationella utbildningssystemets innehåll och uppbyggnad, liksom omfattningen av den obligatoriska studiegången. I lagen definieras den grundutbildning som varje medborgare bör tillägna sig.
- c) Utbildningen ska främja de nya generationernas patriotiska utveckling och kommunistiska fostran, och förbereda barnen, ungdomen och de vuxna för det samhälleliga livet.

För att förverkliga denna princip kombineras den allmänna utbildningen och den vetenskapligt, tekniskt eller konstnärligt specialiserade utbildningen med arbete, forskning för utveckling, fysisk fostran, idrott samt deltagande i politiska och samhälleliga verksamheter, och i militär träning.
- d) Det konstnärliga skapandet är fritt, under förutsättning att innehållet inte står i motsättning till Revolutionen. De konstnärliga yrkesformerna är fria.
- e) För att höja folkets kulturella nivå främjar och utvecklar staten den konstnärliga utbildningen, den skapande talangen och konstens utövande samt förmågan att uppskatta den.
- f) Den skapande och forskande verksamheten inom vetenskapen är fri. Staten uppmuntrar och underlättar forskningen och ger förtur åt sådan forskning, som är inriktad på att lösa problem i samhällets intresse och som rör folkets välbefinnande.
- g) Staten gör det möjligt för arbetarna att delta i det vetenskapliga arbetet och i den vetenskapliga utvecklingen.
- h) Staten vägleder, understödjer och främjar den kroppsliga kulturen och idrotten i alla deras former,

som ett redskap i utbildningen och ett bidrag till medborgarnas allsidiga utveckling.

- i) Staten slår vakt om den kubanska kulturens identitet och övervakar att det nationella kulturarvet och den konstnärliga och historiska rikedomerna bevaras. Staten skyddar de nationella monumenten och de platser som utmärker sig genom sin naturskönhet eller genom sina erkända konstnärliga eller historiska värden.
- j) Staten främjar medborgarnas delaktighet i förverkligandet av utbildnings- och kulturpolitiken genom samhälls- och massorganisationerna.

40 §

Barnen och ungdomen åtnjuter statens och samhällets särskilda omsorg.

Familjen, skolan, de statliga organen, samhälls- och massorganisationerna är skyldiga att ägna särskild uppmärksamhet åt barnens och ungdomens allsidiga fostran.

Kapitel 6

Jämställdhet

41 §

Alla medborgare har samma rättigheter och skyldigheter.

42 §

Diskriminering på grund av ras, hudfärg, kön, nationellt ursprung, religiös tro, eller varje annan form av diskriminering som skadar människans värdighet, förbjuds och bestraffas i enlighet med lag.

Statens institutioner fostrar alla från tidig ålder i principen om alla människors lika värde.

43 §

Staten värnar om den rättighet, som Revolutionen erövat för alla medborgare att, utan åtskillnad på grund av ras, hudfärg, kön, religiös tro, nationellt ursprung eller varje annan åtskillnad som kränker mänsklig värdighet:

- efter förtjänst och förmåga inneha alla tjänster och anställningar hos staten, den offentliga förvaltningen och i produktionen av varor och tjänster,
- efter förtjänst och förmåga inneha alla grader inom de Revolutionära Väpnade Styrkorna samt inom säkerhets- och ordningspolisen,
- erhålla lika lön för lika arbete,
- åtnjuta rätt till utbildning vid alla landets

utbildningsanstalter, från grundskolan till universitet, som är samma för alla,

- få vård vid alla institutioner för hälsovård,
- bosätta sig i alla stadsdelar och kvarter och ta in på alla hotell,
- betjänas på alla restauranger och övriga offentliga tjänsteinrättningar,
- utan åtskillnad använda alla sjö-, järnvägs-, luft- och vägtransportmedel,
- utnyttja alla semesterbyar, badstränder, parker, klubbar och övriga anläggningar för kultur, idrott, rekreation och vila.

44 §

Kvinnan och mannen har samma ekonomiska, politiska, kulturella och sociala rättigheter, och samma rättigheter inom familjen.

Staten garanterar att kvinnan ges samma möjligheter som mannen, med målet att uppnå full delaktighet i utvecklingen av landet.

Staten organiserar institutioner som barndaghem, halvinternat och helinternat, hem för de äldre och annan service för att göra det lättare för den arbetande familjen att genomföra sina ansvarsuppgifter. Staten värnar om kvinnornas och deras barns hälsa. Arbetande kvinnor får betald moderskapsledighet före och efter barnets födelse, och tillfälliga arbeten som är förenliga med deras uppgifter som mödrar.

Staten strävar efter att skapa alla förutsättningar som underlättar att förverkliga principen om jämställdhet.

Kapitel 7

Grundläggande rättigheter, skyldighet-

45 §

I det socialistiska samhället är arbete en rättighet, skyldighet och hederssak för alla medborgare.

Lön för arbetet utgår efter dess kvalitet och kvantitet. Vid lönesättningen tas hänsyn till ekonomins och samhällets krav samt valet av arbetare och dennes duglighet och kvalifikationer. Det socialistiska ekonomiska systemet garanterar arbetet genom att främja en ekonomisk utveckling utan kriser. Genom denna utveckling har arbetslösheten utrotats, och för alltid har den säsongarbetslöshet avskaffats som förr kallades den "döda tiden".

Det frivilliga oavlönade arbetet, som utförs i samhällets tjänst inom industrin, jordbruket, tjänstesektorn samt inom tekniska och konstnärliga verksamheter, erkänns som utvecklande för vårt folks kommunistiska medvetenhet.

Det är varje arbetandes plikt att till fullo utföra alla i arbetet ingående uppgifter.

46 §

Alla som arbetar har rätt till vila. Detta garanteras genom åtta timmars arbetsdag, arbetsveckans vilopuheåll och de årliga betalda semestrarna.

Staten arbetar för utvecklingen av semesteranläggningar.

47 §

Alla som är arbetsoförmögna på grund av ålder, invaliditet eller sjukdom, garanteras vederbörlig omsorg av Staten genom det sociala försäkringssystemet.

Vid dödsfall garanteras familjen liknande omsorg.

48 §

Genom socialvården tar staten hand om äldre människor utan tillgångar och omsorg, och alla arbetsoförmögna som saknar anhöriga som kan hjälpa dem.

49 §

Staten garanterar rätten till skydd, säkerhet och hygien i arbetslivet genom att vidta lämpliga åtgärder för att förebygga olyckor och yrkessjukdomar.

Den som råkat ut för en olycka i arbetet eller ådrar sig en yrkessjukdom har rätt till medicinsk vård och till understöd eller pensionering vid tillfällig eller permanent arbetsoförmögenhet.

50 §

Alla har rätt till hälsovård och omsorg. Staten garanterar denna rättighet:

- genom att tillhandahålla kostnadsfri medicinsk vård och sjukhusvård i ett nät av anläggningar; kliniker på landsbygden, polikliniker, sjukhus, inrättningar för förebyggande hälsovård och specialistsjukvård,
- genom kostnadsfri tandvård,
- genom utvecklingen av program för information om hygien och hälsa, regelbundna hälsovårdskontroller, allmän vaccinering och andra förebyggande åtgärder. Hela befolkningen samarbetar i dessa program genom samhälls- och massorganisationerna.

51 §

Alla har rätt till utbildning. Denna rätt garanteras genom ett omfattande nät av kostnadsfria skolor, halvinternat, helinternat, och stipendier inom alla utbildningsområden och på alla nivåer och genom att all utbildningsmateriel är kostnadsfri. Detta ger alla barn och ungdomar, oavsett familjens ekonomiska förhållanden, möjlighet att studera i enlighet med sin läggning, samhällets krav och den ekonomiska och sociala utvecklingens behov.

Alla vuxna män och kvinnor garanteras denna rättighet, under samma kostnadsfria förhållanden och med de särskilda lättnader som föreskrivs i lag, i vuxenutbildningen, teknisk och yrkesinriktad utbildning,

vidareutbildning inom statens företag och organ samt kurser för högre utbildning för yrkesverksamma.

52 §

Alla har rätt till fysisk träning, idrott och rekreation.

Åtnjutandet av denna rättighet garanteras genom att fysisk fostran och idrottsutövning ingår i det nationella utbildningssystemets läroplaner, och genom omfattningen av den handledning och den utrustning, som ställs till folkets förfogande och som underlättar ett massivt utövande av idrott och rekreation.

53 §

I enlighet med det socialistiska samhällets mål åtnjuter medborgarna yttrande- och tryckfrihet. De materiella förutsättningarna för utövandet av dessa rättigheter garanteras genom att press, radio, television, film och andra massmedia är statlig eller samhällelig egendom. Dessa media kan ej i något fall vara privatägda. Detta säkrar användningen av media uteslutande i det arbetande folkets tjänst och i samhällets intresse.

Utövandet av dessa friheter regleras i lag.

54 §

Mötes-, demonstrations- och föreningsrätt gäller för manuellt och intellektuellt verksamma arbetare, för bönderna, för kvinnorna, för de studerande och för andra sektorer av det arbetande folket. För detta förfogar de över de nödvändiga resurserna. Samhälls- och massorganisationernas verksamhet av detta slag underlättas på alla sätt, så att deras medlemmar kan åtnjuta en omfattande yttrande- och åsiktsfrihet som grundar sig på obegränsad initiativ- och kritikrätt.

55 §

Staten som erkänner, respekterar och garanterar samvetsfriheten och religionsfriheten, erkänner, respekterar och garanterar varje medborgares frihet att byta religiös tro, eller att inte bekänna sig till någon tro, och att inom lagens ram och i respekt för lagen, utöva den religiösa tro som han eller hon har valt.

Lagen reglerar statens förhållande till de religiösa institutionerna.

56 §

Hemmet är okränkbart. Ingen får tränga sig in i en bostad mot innehavarens vilja, utom i de fall som anges i lag.

57 §

Brevhemligheten är okränkbar. Endast i de fall som föreskrivs i lag får brev beslagtas, öppnas och granskas. Allt utom det som orsakar granskningen, hemligstämpelas.

Samma princip gäller telex-, telegraf- och telefonkommunikationer.

58 §

Alla, som bor inom landet, garanteras personlig frihet och okränkbarhet.

Ingen kan anhållas, utom i de fall, på det sätt och med de garantier, som föreskrivs i lag.

Anhållna och fångar åtnjuter okränkbar personlig integritet.

59 §

Ingen kan rannsakas eller bestraffas av annan än behörig domstol i enlighet med de lagar som gällde före brottets begående, och på det sätt och med de garantier, som dessa lagar fastställer.

Alla anklagade har rätt till försvar.

Inget våld och inga påtryckningar får utövas mot personer för att tvinga dem att erkänna.

Alla erkännanden som erhållits genom brott mot denna princip är ogiltiga, och de ansvariga bestraffas enligt lag.

60 §

Beslag av egendom kan endast utdömas av myndighet som straff, i de fall och på det sätt som lagen bestämmer.

61 §

Strafflagen har retroaktiv verkan i de fall detta gynnar den anklagade eller straffade. Övriga lagar har ej retroaktiv verkan, om det inte föreskrivs i dem på grund av samhällsintresse eller allmännyttan.

62 §

Ingen av de medborgerliga friheterna får utövas för att överträda grundlagen och lagarna, eller mot den socialistiska statens fortbestånd och mål, eller mot det kubanska folkets beslut att bygga socialismen och kommunismen. Brott mot denna princip är straffbara.

63 §

Alla medborgare har rätt att rikta klagomål och önskemål till myndigheterna och att få dessa behandlade eller besvarade inom skälig tid enligt med lag.

64 §

Det är vars och ens skyldighet att skydda allmän och samhällelig egendom, iaktta arbetsdisciplin, respektera övrigas rättigheter, ge akt på den socialistiska samlevnadens normer och fullgöra de medborgerliga och samhällliga plikterna.

65 §

Att försvara det socialistiska fosterlandet är varje kubansk medborgares främsta hederssak och plikt.

I lag regleras den militärtjänst som kubanerna skall utföra.

Landsförräderi är det allvarligaste av alla brott. Den som begår sådant ådrager sig det strängaste straff.

66 §

Det är allas skyldighet att strikt följa grundlagen och lagarna.

Kapitel 8

Undantagstillstånd

67 §

Vid omedelbar fara för naturkatastrofer eller andra omständigheter, som på grund av sin natur, sitt omfång eller betydelse påverkar landets allmänna ordning eller säkerhet, kan ordföranden för Statsrådet deklarerat undantagstillstånd i hela nationens territorium, eller i en del därav, och under detta undantagstillstånd beordra folkets mobilisering.

Lagen reglerar under vilka förhållanden undantagstillstånd deklarerat, dess verkningar och dess upphörande. På samma sätt bestäms hur utövandet av de grundläggande rättigheter och plikter som erkänns i grundlagen skall regleras under undantagstillståndets varaktighet.

Kapitel 9

Principer för de statliga organens organisation och verksamhet

68 §

De statliga organen utformar, bedriver och utvecklar sin verksamhet utgående från principerna om den socialistiska demokratin, vilket sker enligt följande regler:

- a) alla organ som representerar statsmakten är valda, och valen kan återkallas,
- b) folkets massor övervakar de statliga organens, de valda ombudens, ledamöternas och tjänstemännens verksamhet,
- c) de valda är skyldiga att redovisa sin verksamhet, och de kan när som helst avsättas,
- d) alla statliga organ tar initiativ, så omfattande som möjligt inom sina verksamhetsområden, för att tillvarata de lokala tillgångarna och möjligheterna och för att inlemma samhälls- och massorganisationerna i sin verksamhet,
- e) överordnade statliga organs beslut är bindande för underordnade statliga organ,
- f) underordnade statliga organ är ansvariga inför överordnade och redogör inför dem för sin verksamhet,
- g) inom alla kollegiala statliga organ råder diskussionsfrihet, principerna om kritik och självkritik och att minoriteten underordnas majoriteten.

Kapitel 10

Folkmaktens högsta organ

69 §

Folkmaktens Nationalförsamling är statens högsta organ. Den företräder och uttrycker hela folkets självständiga vilja.

70 §

Folkmaktens Nationalförsamling är Republikens enda organ med grundlags- och lagstiftande makt.

71 §

Folkmaktens Nationalförsamling är sammansatt av ledamöter, valda genom fria, direkta och hemliga val, i den fördelning och i enlighet med det förfarande som föreskrivs i lag.

72 §

Folkmaktens Nationalförsamling väljs för en period av fem år.

Denna tid kan endast utsträckas genom beslut av Nationalförsamlingen under krig, eller under andra speciella förhållanden som förhindrar normala val, och så länge dessa förhållanden råder.

73 §

Vid konstitueringen för en ny period väljer Folkmaktens Nationalförsamling, bland sina ledamöter, sin ordförande, vice ordförande och sekreterare. Lagen föreskriver det sätt och det förfarande på vilket Nationalförsamlingen konstituerar sig och genomför detta val.

74 §

Bland sina ledamöter väljer Folkmaktens Nationalförsamling Statsrådet (Consejo de Estado), vilket består av en ordförande, en förste vice ordförande, fem vice ordföranden, en sekreterare och tjugotre övriga ledamöter.

Statsrådets ordförande är statschef och regeringschef.

Statsrådet är ansvarigt inför Folkmaktens Nationalförsamling, och redogör inför denna för all sin verksamhet.

75 §

Folkmaktens Nationalförsamling har befogenhet att:

- a) besluta om grundlagsreformer i enlighet med det förfarande som föreskrivs i 137 §,
- b) godkänna, ändra och upphäva lagar, och dessförinnan underställa dem folkets diskussion, när så bedöms lämpligt med hänsyn till den berörda lagstiftningens karaktär,
- c) avgöra lagarnas, författningarnas, förordningarnas och övriga allmänna föreskrifters överensstämmelse med grundlagen,
- d) i deras helhet eller i delar återkalla av Statsrådets utfärdade författningar,

- e) diskutera och godkänna de nationella planerna för ekonomisk och social utveckling,
- f) diskutera och godkänna statsbudgeten,
- g) godkänna principerna för den nationella ekonomins planerings- och styrsystem,
- h) fastställa penning- och kreditsystemet,
- i) godkänna de allmänna riktlinjerna för utrikes- och inrikespolitiken,
- j) förklara krig vid militära angrepp, och godkänna fredsfördrag,
- k) upprätta och förändra landets politisk-administrativa indelning i enlighet med vad som föreskrivs i 102 §,
- l) välja Nationalförsamlingens ordförande, vice ordförande och sekreterare,
- m) välja Statsrådets ordförande, förste vice ordförande, viceordförandena, sekreteraren och övriga medlemmar i Statsrådet.
- n) på förslag från Statsrådets ordförande utse Ministerrådets förste vice ordförande, viceordförandena och övriga medlemmar,
- o) välja Högsta Folkdomstolens ordförande, vice ordförande och övriga domare,
- p) välja Republikens Riksåklagare och de allmänna åklagarna,
- q) utse permanenta och temporära utskott,
- r) återkalla de val och utnämningar som Nationalförsamlingen gjort,
- s) utöva högsta tillsyn över statliga organ och regeringsorgan,
- t) hålla sig underrättad om, utvärdera och fatta de beslut som påkallas av de verksamhetsberättelser som avlämnas av Statsrådet, Ministerrådet, Högsta Folkdomstolen, Riksåklagaren och Folkmaktens Provinsförsamlingar,
- u) återkalla Statsrådets författningar och Ministerrådets förordningar och föreskrifter som strider mot grundlagen och lagarna,
- v) återkalla eller ändra de av de lokala Folkmaktsorganens beslut och föreskrifter som strider mot grundlagen, lagarna, de författningar, förordningar och övriga föreskrifter, som utfärdats av dem överordnade organ, eller de beslut som går emot andra lokalsamhällets intressen eller landets allmänna intressen,
- w) bevilja amnesti,
- x) förordna om folkomröstning i de fall som förutses i grundlagen eller i andra fall som Nationalförsamlingen anser lämpligt,
- y) fastställa sin arbetsordning,

- z) fullgöra övriga uppgifter som enligt denna grundlag ankommer på Nationalförsamlingen.

76 §

Lagar och beslut i Folkmaktens Nationalförsamling antas genom enkel röstmajoritet, utom när det gäller ändringar i grundlagen.

77 §

De lagar som Folkmaktens Nationalförsamling antar, träder i kraft det datum, som anges i respektive lag.

Lagar, författningar, förordningar och kungörelser, stadganden och övriga allmänna föreskrifter från de nationella statliga organen publiceras i Republikens Officiella Tidskrift.

78 §

Folkmaktens Nationalförsamling samlas vid två ordinarie sammanträdesperioder årligen, och till extra sammanträde, när så begärs av en tredjedel av dess ledamöter, eller när församlingen sammankallas av Statsrådet.

79 §

För att Folkmaktens Nationalförsamling ska kunna genomföra ett sammanträde fordras att mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

80 §

Folkmaktens Nationalförsamlings sammanträden är offentliga, utom i de fall då Nationalförsamlingen av statsintresse beslutar genomföra dem bakom stängda dörrar.

81 §

Ordföranden i Folkmaktens Nationalförsamling har befogenhet att:

- a) sitta ordförande vid Nationalförsamlingens sammanträden och tillse att arbetsordningen följs,
- b) kalla till Nationalförsamlingens ordinarie sammanträden,
- c) föreslå dagordning för Nationalförsamlingens sammanträden,
- d) underteckna de lagar och beslut, som antas i Nationalförsamlingen, och ombesörja deras publicering i Republikens Officiella Tidskrift,
- e) organisera Nationalförsamlingens internationella förbindelser,
- f) leda och organisera arbetet i de ständiga och tillfälliga arbetsutskott som Nationalförsamlingen tillsätter,
- g) delta vid Statsrådets sammanträden,
- h) utföra övriga uppgifter som ankommer på ordföranden enligt grundlagen eller enligt beslut av Folkmaktens Nationalförsamling.

82 §

Ledamotskapet medför inga personliga privilegier eller ekonomiska fördelar av något slag.

Under den period ledamöterna fullgör sina uppdrag får de samma lön som på sina vanliga arbetsplatser och upprätthåller sina förbindelser med dessa i alla avseenden.

83 §

Ingen ledamot i Folkmaktens Nationalförsamling kan anhållas eller ställas inför rätta utan medgivande från Församlingen, eller om denna inte är samlad, från Statsrådet, utom i de fall då han eller hon grips på bar gärning.

84 §

Ledamöterna i Folkmaktens Nationalförsamling är skyldiga att utveckla sitt arbete i folkets tjänst, hålla kontakt med sina väljare, lyssna på deras klagomål, förslag och kritik och förklara statens politik för dem. De ska också regelbundet redogöra för sin verksamhet inför sina väljare, enligt vad som fastställs i lag.

85 §

Ledamöterna i Folkmaktens Nationalförsamling kan när som helst få sina mandat återkallade av sina väljare på det sätt och av de anledningar som fastställs i lag.

86 §

Ledamöterna i Folkmaktens Nationalförsamling har rätt att ställa frågor till Statsrådet, till Ministerrådet eller till de enskilda ledamöterna i dessa råd. Frågorna ska besvaras under innevarande eller kommande sammanträdesperiod.

87 §

Alla statliga organ och företag är skyldiga att bistå ledamöterna i den utsträckning som dessa behöver för att fullgöra sina skyldigheter.

88 §

Rätten att föreslå lagar tillkommer:

- a) ledamöterna i Folkmaktens Nationalförsamling,
- b) Statsrådet,
- c) Ministerrådet,
- d) de av Folkmaktens Nationalförsamling tillsatta utskotten,
- e) Nationella styrelsen för Kubas Arbetares Centralorganisation (CTC) och de övriga samhälls- och massorganisationernas nationella styrelser,
- f) Högsta Folkdomstolen i frågor rörande rättsväsendet,
- g) Riksåklagarämbetet i frågor inom dess behörighetsområde,
- h) medborgarna. I detta fall är det ett ofrånkomligt krav att initiativet tas av minst tiotusen röstberättigade medborgare.

89 §

Statsrådet är Folkmaktens Nationalförsamlings organ, som representerar församlingen i perioden mellan dess sammanträdesperioder, verkställer dess beslut och fullgör alla andra plikter den tilldelats av grundlagen.

Statsrådet har kollegial karaktär. Det är den kubanska statens högsta representant i nationella och internationella angelägenheter.

90 §

Statsrådet har befogenhet att:

- a) kalla till Folkmaktens Nationalförsamlings extra sammanträden,
- b) fastställa datum för de regelbundna nyvalen till Folkmaktens Nationalförsamling,
- c) utfärda författningar mellan Folkmaktens Nationalförsamlings sammanträdesperioder,
- d) om så är nödvändigt, ge gällande lagar en generell och bindande tolkning,
- e) utöva rätten att ta initiativ till lagar,
- f) vidta nödvändiga åtgärder för att genomföra de folkomröstningar som Folkmaktens Nationalförsamling beslutar om,
- g) när landets försvar kräver detta, och när Folkmaktens Nationalförsamling ej är samlad och ej kan samlas med tillfredsställande snabbhet och säkerhet, påta sig den rätt som enligt grundlagen tillkommer Folkmaktens Nationalförsamling, dvs. utfärda allmän mobilisering, förklara krig vid angrepp eller sluta fred.
- h) på förslag av sin ordförande byta ut medlemmar i Ministerrådet mellan Folkmaktens Nationalförsamlings sammanträdesperioder,
- i) utfärda allmänna förhållningsorder till domstolarna genom Högsta Folkdomstolens styrande råd,
- j) utfärda förhållningsorder till Riksåklagarämbetet,
- k) på förslag av sin ordförande utse och avsätta Kubas diplomatiska representanter i andra stater,
- l) utfärda utmärkelser och hederstitlar,
- m) utse utskott,
- n) bevilja nåd,
- o) godkänna eller säga upp internationella avtal,
- p) bevilja eller avvisa andra staters diplomatiska representanters ackreditering,
- q) vilandeförklara föreskrifter från Ministerrådet, och beslut och föreskrifter från lokala Folkmaktsförsamlingar som inte överensstämmer med grundlagen eller lagarna, eller som skadar andra lokalsamhällens eller landets allmänna intresse, samt vid kommande Folkmaktens Nationalförsamlings sammanträdesperiod tillkännage vilandeförklaringen,

- r) ogiltigförklara de beslut och föreskrifter från lokala Folkmaktsorgan som strider mot grundlagen, lagarna, författningarna, förordningarna och övriga föreskrifter utfärdade av dem överordnade organ, eller som skadar andra lokalsamhällets eller landets allmänna intressen,
- s) anta regler och reglementen för sitt arbete,
- t) utföra övriga uppgifter som enligt grundlagen eller lagarna ankommer på Statliga Rådet eller som det fått sig tilldelat av Folkmaktens Nationalförsamling.

91 §

Alla beslut i Statsrådet fattas med enkel majoritet.

92 §

Det mandat som Statsrådet fått av Folkmaktens Nationalförsamling upphör när ett nytt Statsråd tillsätts efter det att Nationalförsamlingen har valts för en ny period.

93 §

Statsrådets ordförande och tillika regeringschefen har befogenhet att:

- a) företräda staten och regeringen och leda dess allmänna politik,
- b) organisera och leda Statsrådets och Ministerrådets verksamhet, kalla till och sitta ordförande vid deras sammanträden,
- c) granska och uppmärksamma utvecklingen av verksamheten vid ministerierna och övriga centrala förvaltningsorgan,
- d) åta sig ledningen av vilket som helst av ministerierna eller de andra centrala förvaltningsorganen,
- e) när denne väl är vald av Folkmaktens Nationalförsamling, föreslå denna församling medlemmar till Ministerrådet,
- f) godkänna Ministerrådets medlemmars avgångsansökningar, eller föreslå Folkmaktens Nationalförsamling eller Statsrådet att någon av medlemmarna avsätts, och i båda fallen föreslå ersättare,
- g) ta emot ackrediteringsbrev från cheferna för utländska diplomatiska beskickningar. Denna uppgift kan delegeras till någon av Statsrådets vice ordföranden,
- h) utöva högsta ledarskap över alla de väpnade styrkorna och besluta om dess överordnade organisation,
- i) leda det Nationella Försvarsrådet,
- j) förklara undantagstillstånd i de fall som förutsagts i denna grundlag och att, så snart som det efter omständigheterna är möjligt, underrätta Folkmaktens Nationalförsamling om saken, och om de legala

konsekvenserna. Om det är omöjligt för Nationalförsamlingen att sammanträda skall Statsrådet underrättas.

- k) underteckna Statsrådets författningar och andra beslut, och de legala föreskrifter som antagits av Ministerrådet eller dess verkställande utskott, och ombesörja deras publicering i Republikens Officiella Tidskrift,
- l) utföra alla övriga uppgifter som ankommer på ordföranden enligt grundlagen eller lagarna.

94 §

Vid frånvaro, sjukdom eller dödsfall ersätts Statsrådets ordförande i sina uppgifter av förste vice ordföranden.

95 §

Ministerrådet är högsta verkställande och förvaltande organ, och utgör Republikens Regering.

Antalet ministerier och centrala organ som företräds i Ministerrådet, samt deras benämningar och ansvarsområden, bestäms i lag.

96 §

Ministerrådet består av stats- och regeringschefen, som är dess ordförande, förste vice ordföranden, vice ordförandena, ministrarna och sekreteraren samt övriga medlemmar som lagen bestämmer.

97 §

Ministerrådets verkställande utskott består av dess ordförande, förste vice ordförande och vice ordförandena och andra medlemmar av Ministerrådet, vilka bestäms av ordföranden.

Verkställande utskottet kan besluta i frågor som ankommer på Ministerrådet under perioderna mellan rådets sammanträden.

98 §

Ministerrådet har befogenhet att:

- a) organisera och leda genomförandet av de politiska, ekonomiska, kulturella, vetenskapliga, sociala verksamheter och försvarsverksamheter, som Folkmaktens Nationalförsamling beslutat om,
- b) lägga förslag om statliga övergripande planer för landets ekonomiska och sociala utveckling, och när planerna antagits av Folkmaktens Nationalförsamling, organisera, leda och övervaka deras genomförande,
- c) leda Republikens utrikespolitik och förbindelserna med andra regeringar,
- d) godkänna internationella avtal och underställa dem Statliga Rådets ratificering,
- e) leda och övervaka utrikeshandeln,
- f) utarbeta förslag till statsbudget, och när det godkänts av Folkmaktens Nationalförsamling övervaka dess verkställande,

- g) anta åtgärder för att stärka penning- och kreditsystemet,
- h) utarbeta lagförslag och underställa dem Folkmaktens Nationalförsamlings respektive Statsrådets bedömning,
- i) ge akt på det nationella försvaret, upprätthållande av inre ordning och säkerhet, skydd av de medborgerliga rättigheterna liksom räddande av liv och tillgångar vid naturkatastrofer,
- j) leda statsförvaltningen, ena, samordna och övervaka verksamheterna inom enheterna i den centrala administrationen och i de lokala administrationerna,
- k) verkställa lagar och beslut av Folkmaktens Nationalförsamling, liksom Statsrådets författningar och föreskrifter och när så är nödvändigt utfärda tillämpningsföreskrifter till dem,
- l) utfärda och övervaka efterlevnaden av förordningar och tillämpningsföreskrifter till gällande lagar,
- m) upphäva sådana beslut som antagits av administrationer som är underordnade Folkmaktens Provins- eller Kommunförsamlingar och som antagits i enlighet med fullmakt delegerad från centrala statsorgan, när dessa beslut står i motsättning till obligatoriska föreskrifter utfärdade från en högre nivå,
- n) föreslå för Folkmaktens Provins- och Kommunförsamlingar att de återkallar sådana beslut som fastställts av deras administrationer, när dessa beslut står i motsättning till de regler som är godkända av statsadministrationens organ,
- o) upphäva sådana beslut som fattats av statsadministrationens chefer, när dessa beslut står i motsättning till obligatoriska föreskrifter utfärdade från en högre nivå,
- p) föreslå att Folkmaktens Nationalförsamling ogiltigförklarar eller att Statsrådet vilandeförklarar sådana beslut och föreskrifter från Folkmaktens lokala församlingar som strider mot lagarna och övriga gällande föreskrifter, eller som skadar andra lokalsamhällens eller landets allmänna intressen,
- q) inrätta nödvändiga utskott för att kunna genomföra ålagda uppgifter,
- r) tillsätta och avsätta tjänstemän i enlighet med sin lagfästa behörighet,
- s) utföra varje annan uppgift som Folkmaktens Nationalförsamling eller Statsrådet ålagt Ministerrådet.

Lagen reglerar Ministerrådets organisation och funktion.

99 §

Ministerrådet är ansvarigt och redogör regelbundet för hela sin verksamhet inför Folkmaktens Nationalförsamling.

100 §

Ministerrådets enskilda medlemmar har befogenhet att:

- a) leda sitt ministerium eller organ i dess arbetsuppgifter, och för detta ändamål utfärda nödvändiga kungörelser och föreskrifter,
- b) när det inte är annan statlig myndighets uppgift, utfärda de stadgar som behövs för att verkställa och tillämpa de lagar och författningar som angår dem,
- c) närvara vid Ministerrådets sammanträden med yttranderätt och rösträtt och för rådets bedömning lägga fram förslag till lagar, författningar, förordningar, resolutioner eller andra förslag,
- d) i enlighet med lag utse tjänstemän inom sitt verksamhetsområde,
- e) uppfylla andra åligganden som tillkommer dem enligt grundlagen eller lagarna.

101 §

Det Nationella Försvarsrådet är inrättat och förberett under fredstid att leda landet under krigsberedskap, krig, allmän mobilisering eller undantagstillstånd. Lagen reglerar dess organisation och aktiviteter.

Kapitel II

Politisk-administrativ indelning

102 §

Av politiska och administrativa skäl är landet indelat i provinser och kommuner. Deras antal, gränser och namn fastställs i lag.

Lagen kan även bestämma andra indelningar.

Provinsen är ett lokalt samhälle som i alla legala avseenden utgör en juridisk person. Provinsen är politiskt organiserad i enlighet med lagen att tjäna som en mellanhand mellan den centrala regeringen och kommunernas styrelser och täcker en yta som motsvarar kommunerna inom dess gränser. Provinsen utövar de funktioner och fullgör de statliga och administrativa plikter som faller under dess jurisdiktion och har den grundläggande plikten att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen inom sitt område. Provinsen samordnar och kontrollerar, med stöd av sina kommuner och i beaktande av deras intressen, genomförandet av politiken, programmen och planerna som högre statliga organ godkänt.

Kommunen är ett lokalt samhälle som i alla legala avseenden utgör en juridisk person. Kommunen är politiskt organiserad i enlighet med lagen, täcker en yta som bestäms av de nödvändiga ekonomiska och sociala för-

hållandena bland dess befolkning, och med kapacitet att tillfredsställa lokala minimibehov.

Provinserna och kommunerna bidrar, utöver att utöva sina respektive funktioner, till att verkställa statens mål.

Kapitel 12 Lokala Folkmaktsorgan

103 §

Folkmaktens lokala församlingar som är upprättade i de politiskt-administrativa enheterna i vilket landet är indelat, är de högre lokala organen för statens makt. Därför har de den högsta auktoritet för att utöva sina statliga funktioner inom sina respektive geografiska gränser. De styr sina områdens angelägenheter inom sina befogenheter och inom lagens ram.

Dessutom medverkar de till utvecklingen av aktiviteterna och att uppfylla planerna för de andra organ som är etablerade i området och som inte är underordnade dem.

De lokala administrationer som församlingarna inrättar leder den ekonomiska verksamheten, produktionen och servicen i syftet att tillgodose behoven när det gäller samhällsekonomi, hälsovård, utbildning, kultur, idrott och rekreation för befolkningen inom sina respektive geografiska områden.

För att genomföra sina uppdrag har de lokala folkmaktsförsamlingarna stöd i kommunalnämnderna och i befolkningens initiativ och breda delaktighet, och de samordnar sitt arbete med massorganisationerna och de sociala organisationerna.

104 §

Kommundelnämnderna inrättas i städer, byar, grannskap och samhällen på landsbygden. Nämnderna har den högsta auktoritet att utföra sina uppgifter. De representerar de områden där de verkar och är samtidigt representanter för kommunens, provinsens och nationens folkmaktsorgan.

Nämnderna arbetar aktivt för den effektiva utvecklingen av produktionens och servicenäringarnas verksamhet och för att tillfredsställa befolkningens behov av hälsovård, försörjning, utbildning, kultur och sociala aktiviteter. Nämnderna arbetar för utvecklingen av lokal delaktighet och lokala initiativ för att lösa befolkningens problem.

Nämnderna koordinerar de befintliga organens verksamhet i området, främjar samarbetet mellan dessa och kontrollerar aktiviteterna.

Kommundelnämnderna är sammansatta av representanter för de delegater som valts i området. Dessa väljer bland sig själva nämndens ordförande. Dessutom kan representanter för massorganisationerna och de

viktigaste institutionerna i området ingå i nämnderna.

Lagen reglerar kommunalnämndernas organisation och funktion.

105 §

Folkmaktens Provinsförsamlingar har, inom gränserna för sin jurisdiktion, befogenhet att:

- a) rätta sig efter och medverka till att lagar och andra allmänna föreskrifter, som antagits av högre statsorgan, efterlevs,
- b) godkänna och kontrollera upprättandet av provinsens planer och budget i överensstämmelse med den politik som beslutats av vederbörande nationella organ,
- c) välja, eller återkalla valet av, Provinsförsamlingens ordförande och vice ordförande,
- d) tillsätta eller byta ut Provinsförsamlingens sekreterare,
- e) delta i utarbetandet av och utförandekontrollen av statens budget och teknisk-ekonomiska plan, för de verksamheter som finns i provinsen och är underordnade andra organ enligt lag,
- f) övervaka provinsens administrativa organs aktiviteter med hjälp av sina arbetsutskott,
- g) tillsätta eller byta ut medlemmar i provinsens administrativa organ efter förslag från ordföranden,
- h) i enlighet med principer upprättade av Ministerrådet, bestämma organisationen, funktionen och uppgifterna hos de enheter som verkställer aktiviteter inom ekonomi, produktion och service, utbildning, hälsovård, kultur, idrott, miljövård och rekreation; enheter som är underställda provinsens administrativa organ,
- i) träffa avtal i administrativa frågor inom provinsens geografiska område vilka, i enlighet med lagen inte ingår i den centrala statliga administrationens eller de kommunala statsmaktsorganens allmänna jurisdiktion,
- j) godkänna inrättandet och organiseringen av kommunalnämnder på förslag från Folkmaktens Kommunförsamlingar,
- k) återkalla, inom sin jurisdiktion, de beslut som tagits av provinsens administrativa organ, eller föreslå deras upphävande till Ministerrådet, när dessa beslut har tagits för statens centrala administrativa organs räkning,
- l) studera och utvärdera de ekonomiska rapporter som presenteras av Provinsförsamlingarnas administrativa organ och folkmaktsförsamlingarna som är underställda Provinsförsamlingen, och fatta de relevanta beslut som dessa rapporter föranleder,
- m) inrätta och upplösa arbetsutskott,
- n) ta sig an allt som rör tillämpningen av den

kaderpolitik som dragits upp av de högre statsorganen,

- o) stärka legaliteten, den inre ordningen och landets försvars-kapacitet,
- p) åta sig varje annan plikt som tilldelats Provinsförsamlingen genom grundlagen och lagarna.

106 §

Folkmaktens Kommunförsamlingar har, inom gränserna för sin jurisdiktion, befogenhet att:

- a) rätta sig efter och medverka till att lagar och andra allmänna föreskrifter, som antagits av högre statsorganen, efterlevs,
- b) välja eller återkalla valet av Kommunförsamlingens ordförande och vice ordförande,
- c) tillsätta eller byta ut Kommunförsamlingens sekreterare,
- d) med hjälp av sina arbetsutskott leda och övervaka de verksamhetsenheter som är underställda kommunen,
- e) upphäva eller ändra sådana resolutioner och åtgärder som underordnade myndigheter fattat beslut om, om de strider mot grundlagen eller lagarna, förordningarna, och resolutionerna som utfärdats av högre statsorgan, eller sådana beslut som strider mot kommunens intresse, andra geografiska områdens intressen eller landets allmänna intressen, eller att till Ministerrådet föreslå ändringar när det har fattats sådana beslut å statens centrala administrativa organs vägnar,
- f) anta överenskommelser och vidta åtgärder, inom grundlagens och lagarnas ram, vad gäller frågor av kommunalt intresse, och kontrollera deras tillämpning,
- g) tillsätta eller byta ut medlemmar i kommunens administration på förslag från ordföranden,
- h) i enlighet med principer upprättade av Ministerrådet, bestämma organisationen, funktionen och uppgifterna hos de enheter som verkställer aktiviteter inom ekonomi, produktion och service, utbildning, hälsovård, kultur, idrott, miljövård och rekreation; enheter som är underställda kommunens administrativa organ,
- i) föreslå inrättandet och organisering av kommunalnämnder, såsom lagen fastställer,
- j) inrätta eller upplösa arbetsutskott,
- k) godkänna kommunens socioekonomiska plan och budget, varvid den policy som dragits upp av den centrala statliga administrationens vederbörliga organ skall följas, och kontrollera verkställandet,
- l) medverka i utvecklingen av aktiviteter och fullgörande av produktions- och serviceplaner-

na för de enheter som befinner sig i kommunens geografiska område, och som inte är underordnade Kommunförsamlingen, en medverkan som kan ges genom stöd från Kommunförsamlingens arbetsutskott och administrativa organ,

- m) studera och utvärdera de ekonomiska rapporter som presenterats av kommunens administrativa organ och fatta de relevanta beslut som dessa rapporter föranleder,
- n) ta sig an allt som rör tillämpningen av den kaderpolitik som dragits upp av de högre statsorganen,
- o) stärka legaliteten, den inre ordningen och landets försvarskapacitet,
- p) åta sig varje annan plikt som tilldelats Kommunförsamlingen genom grundlagen och lagarna.

107 §

De lokala folkmaktsförsamlingarnas ordinarie och extra sammanträden är offentliga, utom i de fall när det är överenskommet att hålla dem bakom stängda dörrar, av statskäl eller när frågor rörande enskilda personers värdighet avhandlas.

108 §

För att beslut i den lokala folkförsamlingen ska vara giltiga måste mer än hälften av dess medlemmar vara närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet.

109 §

De verksamhetsenheter som organiserats för att fylla lokala behov, och därför har att fullgöra specifika mål, regleras i lag, förordningar och av överenskommelser antagna av Ministerrådet, av regler utfärdade av statsöverhuvudets administrativa organ i frågor under dess jurisdiktion vilka har allmänt intresse och som måste regleras på nationell nivå, och av avtal som antagits av överordnade lokala organ.

110 §

De permanenta arbetsutskotten inrättas av Folkmaktens Provins- och Kommunförsamlingar för att bevaka provinsens eller kommunens specifika intressen, för att hjälpa församlingarna att genomföra sina aktiviteter, och särskilt för att kontrollera och övervaka de lokala underordnade enheterna och andra underordnade organ inom sina geografiska områden.

Temporära arbetsutskott fullgör specifika uppgifter inom de ramar som angetts.

111 §

Folkmaktens Provinsförsamlingar förnyas med fem års mellanrum, vilket är delegaternas mandatperiod.

Folkmaktens Kommunförsamlingar förnyas med två och ett halvt års mellanrum, vilket är delegaternas mandatperiod.

Mandatet kan endast förlängas av Folkmaktens

Nationalförsamling i de fall som anges i 72 §.

112 §

De delegerades mandat i de lokala folkförsamlingarna kan återkallas vid vilken tidpunkt som helst. Lagen bestämmer orsaker och tillvägagångssätt för återkallandet.

113 §

De delegerade ska fullgöra det mandat som deras väljare har givit dem i hela samhällets intresse. De ska därför kombinera sina uppgifter som delegerade med sina vanliga ansvars- och arbetsuppgifter. Lagen reglerar det sätt på vilket dessa uppgifter genomförs.

114 §

Delegaterna i Folkmaktens Kommunförsamlingar har rättigheten och skyldigheten att följa grundlagen och lagarna, och är speciellt förpliktigade att:

- a) göra församlingen och den lokala administrationen medvetna om de åsikter, behov och problem som delegatens väljare uttryckt och fört fram,
- b) informera sina väljare om församlingens politik och om de åtgärder som vidtas för att lösa de problem som folket har, eller om de svårigheter som finns för att lösa problemen,
- c) med jämna mellanrum lämna redogörelse inför sina väljare, och på begäran informera den församling eller det utskott de tillhör, om hur de har genomfört de uppgifter som de har fått sig tilldelade.

115 §

Delegaterna i Folkmaktens Provinsförsamlingar har skyldighet att utveckla sina arbetsuppgifter till kollektivets bästa och, i enlighet med det tillvägagångssätt som lagen föreskriver, personligen redogöra för de åtgärder de har vidtagit.

116 §

Folkmaktens Provins- och Kommunförsamlingar väljer bland sina delegater sin ordförande och vice ordförande. Valet sker bland de föreslagna kandidaterna enligt den ordning som lagen föreskriver.

117 §

Ordförandena i Folkmaktens Provins- och Kommunförsamlingar är även ordföranden i sina respektive administrationer, och representerar staten inom sina geografiska områden. Deras uppgifter är fastställda i lag.

118 §

De administrativa organ som utgörs av Folkmaktens Provins- och Kommunförsamlingar arbetar som kollegiala organ, och deras sammansättning, integrering, funktioner och skyldigheter fastställs i lag.

119 §

Provinsernas och kommunernas försvarsråd och försvarszonernas råd bildas och organiseras i fredstid för att leda sina respektive områdens angelägenheter i krigsberedskap, under krig, allmän mobilisering eller undantagstillstånd. De medverkar i en allmän försvarsplan i samarbete med arméns militära råd. Det Nationella Försvarsrådet beslutar i enlighet med lagen hur dessa försvarsråd organiseras och vilka arbetsuppgifter de skall ha.

Kapitel 13

Domstolarna och åklagarmyndigheterna

120 §

Rättsskipningen utgår från folket och utövas i dess namn av Högsta Folkdomstolen och övriga i lag instiftade domstolar.

Lagen föreskriver de viktigaste målen för rättsskipningen och reglerar domstolarnas organisation, behörighet och sätt att utöva denna rättsskipning. Vidare reglerar lagen de behörighetsvillkor som gäller för domarämbetet, hur domarna väljs, tiden för uppdraget och tillvägagångssättet vid avsättning.

121 §

Domstolarna bildar ett funktionellt oberoende system av statliga organ, som bara är underordnade Folkmaktens Nationalförsamling och Statsrådet.

Högsta Folkdomstolen utövar högsta rättsliga myndighet och dess beslut i det avseendet är slutgiltiga.

Via sitt styrande råd tar domstolen initiativ till lagar och utövar sin lagenliga tillsyn, fattar beslut och fastställer normer som är bindande för alla folkdomstolar för att upprätta en enhetlig tolkning av rättslig praxis och tillämpning av lagen.

122 §

I sin rättsskipning är domarna oberoende och är skyldiga att lyda lagen och ingen annan.

123 §

Domstolarnas utlåtanden och övriga bindande resolutioner inom deras behörighetsområden är ofrånkomligen bindande för de statliga organen, de ekonomiska och sociala enheterna och för medborgarna, såväl för dem som är direkt berörda, som för dem som utan att vara direkt berörda måste delta i verkställandet av domarna.

124 §

Alla domstolar har ett kollegialt arbetssätt. Yrkesdomare och lekmannadomare deltar med samma rättigheter och skyldigheter i den rättsskipande verk-

samheten.

Utövändet av de rättsliga uppgifter som ålagts lekmannadomaren bör på grund av sin samhälleliga betydelse ges förtur före dennes vanliga arbetsuppgifter.

125 §

Domstolarna redogör för sin verksamhet på det sätt och vid de tillfällen som fastställs i lag.

126 §

Rätten att avsätta domare tillkommer endast det organ som valt dem.

127 §

Det tillkommer Riksåklagarämbetet att som främsta uppgift kontrollera och bevara samhällets laglighet. Detta sker genom att övervaka att statens ekonomiska och sociala institutioner och medborgarna efterlever grundlagen, lagarna och rättsliga föreskrifter och genom att Riksåklagarämbetet representerar staten i främjandet och utövändet av offentlig rättsskipning.

I lag preciseras målen för och fastställs på vilket sätt, i vilken utsträckning och vid vilka tillfällen Riksåklagarämbetet utövar sin myndighet.

128 §

Riksåklagarämbetet är en organisk enhet som endast är underställd Folkmaktens Nationalförsamling och Statsrådet.

Riksåklagaren får instruktioner direkt från Statsrådet.

Det ankommer på Riksåklagaren att leda och utfärda regler för åklagarämbetets verksamhet i hela landet.

Åklagarämbetets organ är organiserade vertikalt i hela landet. De är enbart underställda Riksåklagarämbetet och oberoende från alla lokala organ.

129 §

Riksåklagaren och de allmänna åklagarna väljs och kan avsättas av Folkmaktens Nationalförsamling.

130 §

Riksåklagaren redogör för sin verksamhet inför Folkmaktens Nationalförsamling i den form och på de tidpunkter som fastställs i lag.

Kapitel 14 Valsystemet

131 §

Alla medborgare med legala befogenheter har rätt att delta i statens ledning, direkt eller genom sina valda ombud till folkförsamlingarna. De har rätt att i den form som föreskrivs i lag delta i de periodiska valen och folkomröstningarna genom fria, jämlika och hemliga röster. Varje väljare har rätt till endast en röst.

132 §

Alla kubaner, män och kvinnor som är äldre än sexton år har rösträtt, med undantag för:

- a) dem som i domstol har förklarats mentalt oförmögna,
- b) dem som genom domstolsbeslut har förlorat sin rösträtt som följd av att de begått brott.

133 §

Alla kubanska medborgare, män eller kvinnor som åtnjuter fulla politiska rättigheter, kan väljas.

Om valet gäller ledamöter till Folkmaktens Nationalförsamling måste de vara äldre än arton år.

134 §

Medlemmar i de Revolutionära Väpnade Styrkorna och landets övriga militära institutioner har rätt att välja och bli valda på samma sätt som övriga medborgare.

135 §

Antalet ledamöter i var och en av Provins- och Kommunförsamlingarna fastställs i lag i proportion till antalet invånare inom de respektive områden som landet indelats i för valen. Delegaterna till Provins- och Kommunförsamlingarna väljs av väljarna genom fria, direkta och hemliga val. Lagen reglerar också formerna och tillvägagångssättet vid valet.

136 §

För att bli vald måste ledamoten erhålla mer än hälften av de avgivna giltiga rösterna i sitt valdistrikt.

Om så ej sker, eller i andra fall då platser blir obesatta, fastställs i lag på vilket sätt nya val ska genomföras.

Kapitel 15

Grundlagsändringar

137 §

Denna grundlag kan bara ändras av Folkmaktens Nationalförsamling, genom beslut i omröstning med namnupprop med minst två tredjedelars majoritet av alla ledamöter. Detta gäller inte den del av grundlagen som rör det politiska, sociala och ekonomiska systemet, vars oåterkalleliga karaktär har fastlagts i kapitel 1, 3 §. Det gäller inte heller villkoren i 11 § om att förhandling aldrig skall ske under aggression, hot eller påtryckning från främmande makt.

Om ändringen berör sammansättningen eller befogenheterna hos Folkmaktens Nationalförsamling eller Statsrådet, eller de rättigheter och skyldigheter som grundlagen innehåller, krävs dessutom godkännande vid en folkomröstning som organiserats för detta ändamål av Nationalförsamlingen.

Översättning av vissa termer och begrepp

Nedan visas översättningar från spanska till svenska. Så långt möjligt har en direkt översättning valts:

Folkmakt
Poder Popular

Folkmaktens Nationalförsamling
Asamblea Nacional del Poder Popular

Folkmaktens Provinsförsamlingar
Asambleas Provinciales del Poder Popular

Folkmaktens lokala församlingar
Asambleas Locales del Poder Popular

Folkmaktens Kommunförsamlingar
Asambleas Municipales del Poder Popular

Kommundelsnämnd
Consejo Popular

Ministerrådet
Consejo de Ministros

Ministerrådets verkställande utskott
Comité Ejecutivo

Statsrådet
Consejo De Estado

Riksåklagarämbetet
Fiscalía General

Republikens Riksåklagare
Fiscal General de la República

Allmänna åklagare
Vicefiscales generales

Högsta Folkdomstolen
Tribunal Supremo Popular

Republikens Officiella Tidskrift
Gaceta Oficial

Vissa av lagparagraferna har underavdelningar som är bokstaverade i alfabetisk ordning. Svensk (spansk) bokstavering skiljer sig enl. följande: a (a), b (b), c (c), d (ch), e (d), f (e), g (f), h (g), i (h), j (i), k (j), l (k), m (l), n (ll), o (m), p (n), q (ñ), r (o), s (p), t (q) u (r), v (s), w, (t), x (u), y (v), z (w).

Att läsa

Kuba - en annan värld är möjlig
Svensk-Kubanska Föreningen 2003.
200 sidor, rikt illustrerad. ISBN: 91-85710-18-0

Tidskriften Kuba, som utkommer 4 ggr/år. Tidskriften ingår i medlemskapet i Svensk-Kubanska Föreningen

Democracy in Cuba and the 1997-98 Elections.
Av Arnold August, Kanada. Editorial José Martí, 1999.
ISBN: 0-9685084-0-5

Law and Society in Contemporary Cuba,
second edition. Av Debra Evenson, USA.
Kluwer Law International, 2003. ISBN: 90-411-2165-X

CUBA, A Revolution in Motion. Av Isaac Saney,
Kanada. Fernwood Publishing / Zed Books, 2004.
ISBN: 1-84277-363-1 pb ISBN: 1-84277-362-3 hb

History of Cuba, the Challenge of the Yoke and the Star. Av José Cantón Navarro, Kuba. Editorial SI-MAR S.A., 2001. ISBN: 959-7054-75-2 (Även på spanska; *Historia de Cuba, El Desafío del Yugo y la Estrella*)

CUBA, beyond our dreams. Av Silvia Martínez Puentes,
Kuba. Editorial José Martí, 2004. ISBN 959-09-0284-7
(Även på spanska; *CUBA, más allá de los sueños*)

Några hemsidor

www.svensk-kubanska.se
Svensk-Kubanska Föreningens hemsida.
Fakta om Kuba, aktuella frågor, länkar m.m.

www.granma.cu
Granma International (veckotidning) har nyheter om Kuba på spanska och engelska med flera språk

www.parlamentocubano.cu
Kubas Nationalförsamling

www.cubagob.cu
Kubas regering

www.cubaminrex.cu
Kubas utrikesdepartement

www.gacetaoficial.cu
Republikens Officiella Tidskrift med Kubas lagar

Svensk-Kubanska Föreningen

Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm e-post: info@svensk-kubanska.se

Tel: 08 - 31 95 30 Hemsida: www.svensk-kubanska.se

Svensk-Kubanska Föreningen bildades den 24 november 1966 och har idag lokalorganisationer och grupper runtom i Sverige med en bred verksamhet; kultur, föredrag, studiecirkel, kubaresor, gäster från Kuba m.m. Föreningen är partipolitiskt obunden. Välkommen att kontakta oss för mer information.